

Läbipaistvusregistri tegevuse aastaruanne 2022

Esitaja: Läbipaistvusregistri juhatus

Saajad:

Euroopa Parlament, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjon

Vastavalt Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 20. mail 2021. aastal kohustusliku läbipaistvusregistri kohta sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe artikli 13 lõikele 3 esitatakse igal aastal allakirjutanud institutsioonidele aruanne läbipaistvusregistri toimimise kohta.

Selles aruandes esitatakse faktiline teave läbipaistvusregistri, selle sisu ning seda puudutavate muudatuste kohta 2022. aastal. Lisaks antakse aru tingimuslikkuse meetmetest ja täiendavatest läbipaistvusmeetmetest, mis kehtivad allakirjutanud institutsioonides samal aastal.

Sisukord

I.	Kokkuvõte	3
II.	Sissejuhatus.....	3
1.	Juhtimine	4
2.	Kohustusliku registri kohaldamine	4
III.	Tingimuslikkuse meetmed ja täiendavad läbipaistvusmeetmed	5
IV.	Läbipaistvusregistri sekretariaadi tegevus	8
1.	Andmete kvaliteedi järelevalve	8
2.	Kasutajatoe teenus.....	10
3.	Uurimised	10
4.	Juhatus 2022. aasta koosolek.....	11
5.	Suunised ja teadlikkuse suurendamine	12
6.	Tehnilised arengud	12
7.	Euroopa Kontrollikoja audit ELi poliitikas ja otsustusprotsessis tehtava lobitöö kohta...	13
V.	Statistika	13
1.	Läbipaistvusregistri areng	13
2.	Esindatud huvid	15
3.	Geograafilised andmed.....	16
4.	Läbipaistvusregistri veebisaidi külastused	17
VI.	Kokkuvõte	18

I. Kokkuvõte

2022. aasta oli kohustusliku läbipaistvusregistri täieliku kohaldamise esimene aasta ja väga aktiivne aasta uue registri jaoks. Pärast seda, kui registreerujatele on antud üleminekuperiood oma andmete muutmiseks, keskendutakse nüüd registri sisu jälgimisel taotlejate ja registreerujate poolt esitatud uut liiki teabele.

Näib, et üleminek uuele süsteemile on suurendanud registri kasutamist teabeallikana huvide esindamiseks ELi tasandil. Seda näitab registreerumistaotluste ja veebisaidi külastuste arvu suurenemine aastast aastasse.

Selle tulemusena on suurenenud registri sekretariaadi tegevus – kasutajatoe otseste pöördumiste arv (64 %) ning sekretariaadile esitatud taotluste arv osaleda töötajatele ja sidusrühmadele suunatud teadlikkust suurendavates tegevustes ning sündmustes. Oluline on see, et sekretariaat suurendas registreerujate sihipärast järelevalvet (26 % kõrgem). 2022. aastal suurenes selgelt ka kaebuste esitamise vahendi kasutamine ja sekretariaadi algatatud uurimiste arv, mis näitab andmebaasi sisu kontrolli kõrget taset.

Neid tegevusi kirjeldatakse täpsemalt aruandes.

II. Sissejuhatus

Läbipaistvusregister on ELi tasandi huvide esindamise teabeallikas. See on andmebaas, mis on loodud selleks, et anda üldsusele ajakohast teavet huvide esindamise tegevuse kohta, mille eesmärk on mõjutada ELi institutsioonide õigusloomet ja poliitika rakendamist. See aitab jälgida, milliseid huve institutsioonides esindatakse, kes neid esindab ja kelle nimel, milliseid seadusandlikke ettepanekuid käsitletakse ja milliseid vahendeid kasutatakse seotud tegevuseks. See on ELi peamine tööriist läbipaistva ja eetilise huvide esindamise edendamiseks ning sidusrühmade ja kodanikuühiskonna osalemise avatuse ja nähtavuse suurendamiseks ELi demokraatlikus otsustusprotsessis.

Euroopa Parlament, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjon haldavad läbipaistvusregistrit ühiselt 2021. aastal vastu võetud institutsioonidevahelise kokkuleppe¹ alusel. Institutsioonidevahelise kokkuleppega luuakse kohustuslik läbipaistvusregister ja sellega nähakse ette, et allakirjutanud muudavad teatava peamise lobitegevuse eeltingimuseks registreerumise. Lisaks sätestatakse selles üksikasjalik teave, mida registreerujad peavad läbipaistvusregistris esitama, ning käitumisjuhend, mida nad peavad järgima.

Vastavalt institutsioonidevahelise kokkuleppe artiklile 13 sisaldab käesolev aruanne faktilist teavet läbipaistvusregistri, selle sisu ning kõigi muudatuste kohta, mis aruandeperioodil aset leidsid. Lisaks esitatakse ülevaade tingimuslikkuse meetmetest ja täiendavatest läbipaistvusmeetmetest, mis praegu allakirjutanud institutsioonides kehtivad.

¹ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 20. mai 2021. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe kohustusliku läbipaistvusregistri kohta (ELT L 207, 11.6.2021, lk 1).

1. Juhtimine

Läbipaistvusregistri juhtimisstruktuur on kahekihiline: juhatus, mis tagab registri üldise ülevaate ja juhtimise, ning sekretariaat, mis tegeleb selle igapäevase juhtimisega.

Juhatus tagab institutsioonidevahelise kokkuleppe üldise kohaldamise. Sellega seoses vastutab see läbipaistvusregistri iga-aastaste vajaduste ja prioriteetide määratlemise, selle toimimist käsitleva aastaaruande vastuvõtmise ning sekretariaadile üldiste suuniste andmise eest. Lisaks on selle ülesanne uurida palveid vaadata üle sekretariaadi poolt pärast uurimist võetud meetmed ning langetada nende kohta otsuseid.

Juhatusse kuuluvad Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni peasekretärid. Nad kohtuvad vähemalt korra aastas ning iga peasekretär on eesistuja ühe aasta vältel. 2022. aastal oli juhatuse eesistuja Euroopa Parlamendi peasekretär.

Sekretariaat annab huvirühmade esindajatele suuniseid registreerumisprotsessi kohta, jälgib ja kinnitab taotluste sobivust ning kontrollib registreerujate esitatud andmete kvaliteeti. See tegeleb kaebustega, mis puudutavad väidetavaid käitumisjuhendi rikkumisi registreerunute poolt ning kui leitakse, et käitumisjuhendit ei ole nõuetekohaselt järgitud, võtab ka meetmeid. Lisaks paneb sekretariaat kokku aastaaruande ning suurendab teadlikkust läbipaistvusregistri kohta (vt IV peatükk).

Sekretariaat koosneb kolme allakirjutanud institutsiooni töötajatest, praegu kokku kümnest täistööajaga töötajast. Seda esindab juhatus ja avalikkuses koordinaator, kes jälgib igapäevast tegevust. 2022. aastal oli sekretariaadis määratud koordinaatoriks komisjoni peasekretariaadis läbipaistvuse eest vastutava üksuse juhataja.

Üksikasjalik teave läbipaistvusregistri juhtimise kohta on kättesaadav sellel [veebisaidil](#).

2. Kohustusliku registri kohaldamine

2022. aasta oli esimene aasta, mil kohustuslikku läbipaistvusregistrit täielikult kohaldati, pärast uue registreerimisvormi avaldamist 2021. aasta septembris ja sellele järgnenud üleminekuperioodi, mille jooksul registreerujad pidid oma kandeid vastavalt uutele teabenõuetele muutma.

Sekretariaat jälgis lõplikku üleminekut uuele süsteemile, pikendades esialgset tähtaega 20. märtsist 30. aprillini 2022, et võimalikult paljud registreerujad saaksid uue süsteemiga ühineda. Kokku ajakohastas 20. septembril 2021. aastal 87 % läbipaistvusregistris olevatest registreerunutest oma registreeringut ja 1496 registreerunut kustutati registrist. Eemaldatud registreerunutel säilib võimalus esitada uus taotlus läbipaistvusregistris registreerumiseks ja nad saavad pärast registreerumist uue identifitseerimisnumbri. Nagu kõigi uute taotluste puhul, kontrollib sekretariaat enne registrisse kandmist taotleja vastavust nõuetele ja taotluste üldist andmete kvaliteeti.

Huvirühmade esindajate teadlikkuse suurendamiseks ning nendele registreerumise lihtsustamiseks uues süsteemis, pakub sekretariaat praktilist abi kasutajatoe kaudu ning annab üksikasjalikud [suunised](#) registreerumisprotsessi ja [korduma kippuvate küsimuste](#) kohta läbipaistvusregistri veebisaidil.

III. Tingimuslikkuse meetmed ja täiendavad läbipaistvusmeetmed

Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon võtavad igaüks eraldi otsustega vastu tingimuslikkuse meetmed, mille kohaselt on läbipaistvusregistris registreerimine eeltingimus selleks, et huvirühmade esindajad saaksid teostada teatud huvide esindamise põhitegevust. Need kolm institutsiooni võivad vastu võtta ka täiendavaid läbipaistvusmeetmeid, et pakkuda registreerimiseks lisamotivatsiooni ja tugevdada institutsioonidevahelise kokkuleppega loodud ühist raamistikku.

Allpool on ära toodud kolmes institutsioonis praegu kehtivad tingimuslikkuse meetmed ja täiendavad läbipaistvusmeetmed.

Teised ELi institutsioonid, organisatsioonid, bürood ja ametid ning ka liikmesriigid võivad seoses oma püsiva esindatusega ELis teavitada juhatust tingimuslikkuse meetmetest või täiendavatest läbipaistvusmeetmetest, mida nad ise kasutavad, ning paluda nende avaldamist läbipaistvusregistri veebisaidil. 2021. aastal ei esitatud juhatusele ühtegi sellist teadet, kuid vastuseks päringutele toimusid talituste tasandil arutelud mitmete teiste ELi asutustega.

Kõik liikmesriigid on nõukogu eesistujariigina ning kuus kuud enne seda ametiaega võtnud endale kohustuse kohaldada tingimuslikkuse meetet, korraldades kohtumisi vastava alalise esindaja ja ELi alalise esindaja asetäitja ning huvirühmade esindajate vahel sõltuvalt viimaste registreerumisest läbipaistvusregistris.

Tingimuslikkuse meede kehtib kohtumistele, mis toimuvad alalise esindaja ja alalise esindaja asetäitjaga, kui nad tegutsevad praeguse või järgmise nõukogu eesistujariigi rollis². Seega ei või huvirühmade esindajad osaleda neil koosolekutel, kui nad ei ole registreeritud. 2022. aastal kehtis see Prantsusmaale³ ja Tšehhile⁴, sest Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja koht kuulus neile, ning Rootsile⁵, sest neist oli saamas järgmine eesistuja.

ELi institutsioonides praegu kehtivate [tingimuslikkuse meetmete ja muude läbipaistvusmeetmete](#) loetelu on kättesaadav läbipaistvusregistri veebisaidi vastaval leheküljel.

Euroopa Parlament

Võttes arvesse nende konkreetset rolli ja mandaati soovitatakse⁶ Euroopa Parlamendi liikmetel kohtuda vaid huvirühmade esindajatega, kes on läbipaistvusregistris registreeritud. Samuti soovitatakse kõigil parlamendiliikmetel avaldada need kohtumised nende [ametliku veebisaidi](#) profiili lehel.

² <https://ec.europa.eu/transparencyregister/public/openFile.do?fileName=Transparency%20register%20-%20Member%20states%27%20political%20declaration.ET.pdf>.

³ <https://ue.delegfrance.org/registre-de-transparence>.

⁴ Tšehhi Vabariik on liitunud läbipaistvusregistriga | Tšehhi Vabariigi alaline esindus Euroopa Liidu juures (mzv.cz).

⁵ [Öppenhetsregistret - Regeringen.se](#)

⁶ [Euroopa Parlamendi kodukord](#) (artikli 11 lõige 2).

Raportöörid, variraportöörid ja komiteede eesistujad peavad siiski avaldama kõik plaanitud kohtumised huvirühmade esindajatega iga Euroopa Parlamendi raporti jaoks. Avaldatud andmetes tuleb esitada peetud koosoleku kuupäev ja tüüp, koosoleku teema, huvirühmade esindaja, kellega kohtuti, ning liikme roll (nt raportöör, vari, komitee eesistuja või liige, kel ei ole aruandluse seisukohast antud vastutust). 15. jaanuari 2023. aasta seisuga deklareerisid parlamendiliikmed 12 040 koosolekut 2022. kalendriaastal. Alates ametiaja algusest on 481 parlamendiliiget deklareerinud vähemalt ühe koosoleku, millest 54 tegi seda esimest korda 2022. aastal.

Euroopa Parlamendi töötajad, nagu kõik ELi ametnikud, on kohustatud säilitama igal ajal oma ametialase ja isikliku sõltumatus. Seetõttu peavad nad käituma nii, nagu on kooskõlas nende positsiooniga seotud iseseisvusega, ning neil soovitatakse enne kohtumist või nende korraldatud sündmuse kutsega nõustumist kontrollida, kas huvirühmade esindajad on registreerunud.

Tingimuslikkuse meetmena nõuab Euroopa Parlament, et huvirühmade esindajad oleksid registreeritud, et nad saaksid osaleda rühmadevahelises või muus mitteametlikus⁷ rühmategevuses. Samuti on vaja⁸, et vastava komitee koosolekul rääkijad on enne koosolekut registreerunud. Oluline on see, et Euroopa Parlament ütleb, et vaid registreerunud huvirühmade esindajad saavad pikaajalise sissepääsuloa tema ruumidesse⁹. 31. detsembri 2022. aasta seisuga oli läbipaistvusregistris registreeritud 12 425 üksusest 2030-l vähemalt üks parlamendi akrediteeritud esindaja. 2022. aastal oli aktiivne akrediteering kokku 8604 inimesel; keskmiselt on see 4,24 esindajat organisatsiooni kohta. 2022. aastal väljastas parlament läbipaistvusregistri huvirühmade esindajatele 6131 sissepääsuluba.

Euroopa Parlament soovib oma töötajatel kontrollida huvirühmade esindajate registreerimist enne asutusesiseseid sündmusi. Samuti soovib ta oma liikmetele, et huvirühmade esindajad, kellega nad soovivad sündmust Euroopa Parlamendi ruumides kaasjuhtida või -organiseerida, peaksid olema registreeritud¹⁰.

ELi nõukogu

Vastavalt nõukogu otsusele (EL) 2021/929¹¹ on huvirühmade esindajate ning nõukogu peasekretäri ja peadirektorite vaheliste kohtumiste eeltingimuseks nende läbipaistvusregistrisse kandmine. Samad reeglid kehtivad huvirühmade esindajate ametialasele osalusele nõukogu peasekretariaadi organiseeritud temaatilistes infotundides (asjakohasuse korral ning pärast eesistujariigiga nõu pidamist) või esinejatena avalikel üritustel, mille on organiseerinud nõukogu peasekretariaat. Lisaks palutakse töötajatel kontrollida huvirühmade esindajate volitusi, et olla kindel, et nad on läbipaistvusregistrisse kantud. Kui nad seda ei ole, peaksid töötajad tõsiselt kaaluma kohtumiste sobilikkust ning pidama nõu oma vahetu ülemusega¹².

Täiendava meetmena läbipaistvuse parandamiseks ja registreerimise soodustamiseks peaks huvirühmade esindajate kutsumine nõukogu või selle ettevalmistavate organite koosolekutele

⁷ Euroopa Parlamendi kodukord: artikli 35 lõige 5.

⁸ Euroopa Parlamendi juhatuse 18. juuni 2003. aasta otsuse artikkel 7.

⁹ Euroopa Parlamendi kodukorra artikkel 123.

¹⁰ EP juhatuse 4. juuli 2016. aasta otsus.

¹¹ EÜT L 207, 11.6.2021, lk 19.

¹² Teatis personalile CP 35/21 ja teatis personalile CP 42/22.

sõltuma sellest, kas nad on registreeritud läbipaistvusregistris. Nende registreerimisnumber tuleks kanda esialgsesse päevakorda. Nõukogu aastaaruanne Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1049/2001 (üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele) rakendamise kohta sisaldab asjakohast teavet huvirühmade esindajate osalemise kohta nõukogu või selle ettevalmistavate organite koosolekutel¹³.

Euroopa Komisjon

Komisjonil on ranged eeskirjad, mis käsitlevad tema kontakte ja suhtlemist huvirühmade esindajatega. Eelkõige nõutakse kõigilt komisjoni liikmetelt, nende kantseleide liikmetelt ning komisjoni peadirektoritelt, et nad kohtuksid vaid nende huvirühmade esindajatega, kes on läbipaistvusregistris registreeritud. See kohustus, mis on sätestatud Euroopa Komisjoni liikmete käitumisjuhendis¹⁴ ning komisjoni töömeetmetes¹⁵, tähendab, et huvigrupi esindaja peab sellise koosoleku toimumiseks olema registreeritud.

Kooskõlas komisjoni otsustega 2014/838/EL, Euratom¹⁶ ja 2014/839/EL, Euratom¹⁷ täiendab komisjon oma põhimõtet, et kui läbipaistvusregistris kirjas pole, siis pole ka kohtumist, läbipaistvusmeetmega, mille kohaselt avaldatakse veebis teavet kõigi selliste (registreeritud) huvirühmade esindajatega peetud kohtumiste kohta. 2022. aastal avaldas komisjon teabe 2099 registreerujaga peetud kohtumiste¹⁸ kohta. Need registreerujad pidasid 4416 koosolekut komisjoni liikmete ja/või nende kantseleide liikmetega ning 686 koosolekut komisjoni peadirektoritega¹⁹. Lisaks sellele, et see teave avaldatakse komisjoni veebisaidil²⁰, tehakse see kättesaadavaks ka asjaomaste registreerujate läbipaistvusregistri kannetes allalaaditava PDF-failina. 2022. aastal tegi komisjon huvirühmade esindajatega peetud kohtumiste koondandmed avalikult kättesaadavaks [veebisaidil data.europa.eu](http://veebisaidil.data.europa.eu) nii masinloetavas kui ka Exceli vormingus. See võimaldab huvirühmadel ja üldsusel sellele teabele terviklikul viisil lihtsasti juurde pääseda ja seda töödelda, et saada asjakohast teavet.

Seoses komisjoni haldustegevusega allpool peadirektori taset, siis komisjoni töötajate eetikat ja käitumist puudutavad praktilised suunised sisaldavad kõigile töötajatele standardset soovitusi kontrollida huvirühmade esindajate volitusi, et olla kindel, et nad on läbipaistvusregistrisse kantud. Kui nad ei ole registris, soovitatakse töötajatel enne edasist suhtlust paluda neil registreeruda.

¹³ „Guidelines on the occasional attendance of third parties, including interest representatives, at meetings of the Council or its preparatory bodies“ (Suunised kolmandate isikute, sealhulgas huvirühmade esindajate juhusliku osalemise kohta nõukogu või selle ettevalmistavate organite koosolekutel), 22. juuli 2021.

¹⁴ Komisjoni 31. jaanuari 2018. aasta otsuse Euroopa Komisjoni liikmete käitumisjuhendi kohta (C(2018) 700) artikkel 7, ELT C 65, 21.2.2018, lk 7.

¹⁵ [Euroopa Komisjoni töömeetmete](#) V peatükk.

¹⁶ Komisjoni 25. novembri 2014. aasta otsus 2014/838/EL, Euratom komisjoni peadirektorite ning organisatsioonide ja füüsilisest isikust ettevõtjate vahelisi kohtumisi käsitleva teabe avaldamise kohta, ELT L 343, 28.11.2014, lk 19–21.

¹⁷ Komisjoni 25. novembri 2014. aasta otsus 2014/839/EL, Euratom komisjoni liikmete ning organisatsioonide ja füüsilisest isikust ettevõtjate vahelisi kohtumisi käsitleva teabe avaldamise kohta, ELT L 343, 28.11.2014, lk 22–24.

¹⁸ Avaldatava teabe hulka kuulub koosoleku kuupäev, asukoht, komisjoni liikme ja/või kantselei liikme või peadirektori nimi, huvigrupi esindaja nimi, s.o ettevõtte või füüsilisest isikust ettevõtja, ning kohtumise teema. See avaldatakse kahe nädala jooksul pärast kohtumist.

¹⁹ Üks ja sama registreeruja võib olla kaasatud rohkem kui ühte kohtumisse.

²⁰ Eelkõige komisjoni liikmete ja komisjoni peadirektorite veebisaitide läbipaistvust käsitlevad veebilehed.

Lisaks nimetab komisjon kooskõlas oma asjaomaste reeglitega²¹ ainult registreeritud huvirühmade esindajad komisjoni eksperdirühmadesse. Eelneva registreerumise nõue kehtib nii B-²² kui ka C-tüüpi²³ liikmetele. Kui nende liikmete registreering peatatakse või nad eemaldatakse läbipaistvusregistrist, eemaldab komisjon nad ka eksperdirühmadest, mille liikmed nad on, kuni nende registreerimine läbipaistvusregistris taastatakse.

Täiendava läbipaistvust suurendava ning registreerimist toetava meetmena pakub komisjon registreerunutele võimalust kasutada automaatseid teavitusi, kui nad on täpsustanud, et neil on huvi kindlate poliitikavaldkondade vastu, teavitades neid avalike konsultatsioonide või tegevuskavade algatamisest asjakohastes valdkondades. Registreerunute osalust töödeldakse samuti eraldi registreerumata vastajate omadest²⁴.

IV. Läbipaistvusregistri sekretariaadi tegevus

2022. aastal olid läbipaistvusregistri juhatuse poolt kindlaks määratud üldised iga-aastased prioriteetid järgmised:

- täielikult toimiv register;
- ühtlustatud siseprotseduurid;
- täiustatud andmekvaliteet ja suurem turvalisus läbipaistvusregistri kasutajate jaoks;
- jätkuvad teadlikkuse suurendamise meetmed; ning
- koostöö Euroopa Kontrollikojaga seoses nende väljakuulutatud läbipaistvusregistri auditiga.

Sekretariaat töötab nende iga-aastaste prioriteetide saavutamise nimel, sealhulgas tehes kokkuvõtte registreerunutele mõeldud üleminekuperioodist, tugevdades oma vastavuskontrolli, suurendades kasutajate osutamist ja tehes oma igapäevaste tegevuste raames mitmeid IT-platvormi parandusi, mida on üksikasjalikult kirjeldatud allpool.

1. Andmete kvaliteedi järelevalve

Läbipaistvusregister annab ülevaate huvirühmade esindajate praegusest lobitööst, mis on seotud ELi institutsioonide poliitikatsükli ja otsustusprotsesside hiljutise ettevalmistamise või rakendamisega, sealhulgas konkreetsetest üksikasjadest peamiste seadusandlike ettepanekute või poliitikameetmete kohta. See selgitab, miks andmed pidevalt muutuvad ja miks mõned huvirühmade esindajad registreerivad end vaid piiratud ajaks, samas kui teised võivad jääda andmebaasi kauemaks.

Registreerudes võtavad huvirühmade esindajad kohustuse esitada teavet, mis on registreerumisel täielik, ajakohane ning pole eksitav, ning neil lasub lõplik vastutus registreerumisel esitatud andmete täpsuse eest. Sellega seoses soovitatakse registreerunutel kontrollida ja uuendada esitatud teavet niipea, kui andmed oluliselt muutuvad, ning nad

²¹ Komisjoni 3. mai 2016. aasta otsuse, millega kehtestatakse horisontaalsed eeskirjad komisjoni eksperdirühmade loomiseks ja tööks (C(2016)3301), artikkel 7.

²² Üksiksikud, kes on määratud esindama sidusrühmade jagatud huvi kindlas poliitikavaldkonnas.

²³ Organisatsioonid selle mõiste laiemas tähenduses, sealhulgas ettevõtted, ühendused, valitsusvälised organisatsioonid, kaubandusliidud, ülikoolid, uuringuinstituudid, õigusbürood ja konsultatsioonifirmad.

²⁴ Euroopa Komisjoni parema õigusloome suunised (SWD(2017)350), eelkõige VII peatükk: suunised sidusrühmadega konsulteerimise kohta.

peavad oma registreeringut igal aastal ajakohastama, et nad saaksid jätkuvalt läbipaistvusregistris olla.

Sekretariaadi üks peamisi ülesandeid on tuletada registreerujatele meelde nende kohustusi ning tagada läbipaistvusregistri andmete parim võimalik kvaliteet. Sekretariaat kontrollis 2022. aastal oma üldise järelevalve raames kokku 6816 üksust²⁵, kes taotlesid registreerimist või olid juba kantud läbipaistvusregistrisse²⁶, mis on rohkem kui kaks korda suurem kui eelmisel aastal tehtud kontrollide arv. Need kontrollid hõlmasid taotluse esitamise etapis tehtud seireid, juba registreeritud üksuste sihipäraseid kvaliteedikontrolle ja mis tahes täiendavaid kontrolle, mis viidi läbi uurimismenetluste raames.

Taotluse esitamise etapp: Pärast üleminekuperioodi lõppu on registreerunute koguarv üldiselt vähenenud²⁷, kuid registris oleva teabe kvaliteet on samal ajal paranenud. Sekretariaat hindab kõigi uute registreerumistaotluste vastavust nõuetele ja andmete kvaliteeti, enne kui neid saab kinnitada ja registris avaldada. See aitab parandada esitatud andmete asjakohasust ja järjepidevust. 2022. aastal saadud 2976 taotlusest (± 8 päevas) 1817 (61 %) kiideti heaks ja aktiveeriti pärast kontrollimist, mis enamasti nõuab taotlejalt ajakohastamist või parandamist.

Sihipärased kontrollid: Lisaks igapäevastele kontrollidele kasutab sekretariaat ka sihipärasemat lähenemisviisi, eelkõige kui on alust arvata, et registreeringutes ei esitata korrektselt vajalikku teavet. 2022. aastal tegi sekretariaat 4238 sihipäraselt kvaliteedikontrolli. Nendest:

- 1872 kontrolli puhul oli andmete kvaliteet rahuldav (44,1 %);
- 1492 registreerunut, kellega ühendust võeti, uuendasid oma registreeringuid (35,2 %);
- 578 kustutati pärast kontrollimist registrist, sest andmed ei vastanud nõuetele või neid ei ajakohastatud (13,6 %);
- 296 oli 2022. aasta lõpus veel menetluses (6,9 %).

Kuna sihipärased kontrollid keskenduvad registreeringutele, mille puhul on tuvastatud või tõenäoliselt esineb vastuolusid või muid probleeme, on ebausutavate või ebapiisavate andmete osakaal nende registreeringute puhul eeldatavasti algusest peale suur. 2022. aasta septembris esitasid kaks läbipaistvusküsimustega tegelevat valitsusvälist organisatsiooni²⁸ institutsioonidele nimekirja 431 konkreetsest kandest väidetavate ülepaistatud lobitöökulude või esindavate huvide vale liigitamise kohta. Sekretariaat kontrollis põhjalikult kõiki neid kandeid²⁹ esiletõstetud probleemide ja muude vastuolude osas ning lahendas probleemid väga edukalt (ainult 3 % oli algusest peale õige, 59 % juhtudest esitas registreerunu rahuldava ülevaate ja 38 % kustutati registrist).

²⁵ Mõnele üksusele tehti 2022. aastal rohkem kui üks kontroll ja seetõttu oli kontrollide koguarv suurem.

²⁶ 2021. aastal viidi seoses registri sisuga läbi 3360 kontrolli, mille arv oli kohustuslikule süsteemile ülemineku tõttu väiksem.

²⁷ Vähenemine 13 366 registreerunult 31. detsembril 2021 12 425-le 31. detsembril 2022.

²⁸ Corporate Europe Observatory ja LobbyControl.

²⁹ Kõik asjaomased registreerunud registreeriti eelmise institutsioonidevahelise kokkuleppe alusel, st enne 2021. aasta septembrit, kuid nende muudetud registreeringud, mis on kohandatud uuest õigusraamistikust tulenevate teabenõuetega, ei olnud sekretariaadi poolt veel kvaliteedikontrolli läbinud.

2. Kasutajatoe teenus

Sekretariaat osutab kasutajatoe teenust, et vastata kõigile läbipaistvusregistrit puudutavatele küsimustele mitmekeelse veebisaidi vahendusel, (link „Võtke meiega ühendust“). mis on avatud taotlejatele, registreerunutele ning üldsusele. Sekretariaat püüab osutada abi võimalikult kiiresti, vastates üldjuhul 48 tunni jooksul.

2022. aastal vastas sekretariaat 2056 küsimusele, mis hõlmasid sidusrühmade, teadlaste ja üksikisikute läbipaistvusregistrit puudutavaid palveid, samuti palusid taotlejad ja registreerujad abi ja suuniseid registreerumise ajal või tehniliste raskuste korral. Saadud küsimuste arv oli märkimisväärselt suurem kui 2021. aastal, mis on tõenäoliselt uue kava tulemus³⁰. Eriti suur hulk registreerujaid otsis abi, kui nad püüdsid pääseda ligi oma registreeringule uue EU Logini autentimissüsteemi kaudu, mis võeti kasutusele 2022. aastal, et pakkuda kasutajatele turvalisemat kogemust (vt 6. jagu tehniliste arengute kohta).

3. Uurimised

Lisaks läbipaistvusregistri andmete kvaliteedi järelevalvele tegeleb sekretariaat esitatud kaebustega ning viib institutsioonidevahelise kokkuleppe III lisas sätestatud korras läbi omaalgatuslikke uurimisi. Seda tehes tegutseb sekretariaat kooskõlas proportsionaalsuse ja hea juhtimise aluspõhimõtetega.

„Kaebus“ viitab menetlusele, mis puudutab sekretariaadile esitatud süüdistusi käitumisjuhendi mittejärgimise kohta registreerunu poolt. Nii era- kui juriidilised isikud, kellel on registreerunu kohta selliseid süüdistusi, võivad esitada sekretariaadile kaebuse, täites selleks vastava vormi läbipaistvusregistri [veebisaidil](#) ja esitades tõendid.

„Omaalgatuslik uurimine“ viitab menetlusele, mille käigus sekretariaat kontrollib, kas teatav registreeruja võib jääda registrisse, võttes arvesse saadud või tuvastatud teavet, mis võib viidata sellele, et ta ei saa jääda registrisse kas asjakohase tegevuse puudumise või käitumisjuhendi mittejärgimise tõttu.

2022. aastal sulges sekretariaat viis eelmise aasta kaebust, sest registreerunud ajakohastasid oma andmeid või esitasid rahuldavaid selgitusi.

2022. aastal laekus sekretariaadile 65 uut kaebust. See väga suur kaebuste arv võrreldes eelmise aastaga³¹ näitab kohustusliku läbipaistvusregistri ja selle kaebuste esitamise mehhanismi suurenevat nähtavust. Neist kümme tunnistati vastuvõetamatuks, kuna need ei olnud seotud läbipaistvusregistri kohaldamisalasse kuuluvate küsimustega (nt isiklikud kaebused või tarbijatega seotud kaebused). 55 vastuvõetavast kaebusest suleti 2022. aastal 44, mille tulemus oli positiivne seoses asjaomaste registreerujate täieliku koostööga, ning ülejäänud 11 kaebust olid aasta lõpus veel uurimisel. Enam kui pooled vastuvõetavatest kaebustest puudutasid käitumisjuhendi punkti f väidetavat mittejärgimist asjaomaste registreerunute poolt, pidades silmas registreerimisel esitatud teabe täpsust ja täielikkust. Asjaomased registreerunud lahendasid need juhtumid 20 tööpäeva jooksul alates teate kättesaamisest.

³⁰ 2021. aastal vastas sekretariaat 1255 küsimusele ja palvele.

³¹ 2021. aastal laekus sekretariaadile 29 uut kaebust.

Muud juhtumid olid seotud käitumisjuhendi punkti b väidetava rikkumisega, mille kohaselt peavad registreerunud täpsustama, milliseid kliente või liikmeid nad esindavad. Mis puudutab üldsuse ootusi, tuntakse selgelt kasvavat muret selle pärast, milliseid huve edendavad mis tahes organisatsioonid seoses ühinemise, liikmelisuse ja isegi sponsoralusega, mis on registreerimisel esitatav teave.

Uurimise käigus püüab sekretariaat pidada asjaomas(t)e registreerunu(te)ga konstruktiivset dialoogi, et võimaluse korral selgitada ja lahendada tuvastatud probleemid enne vajalike meetmete võtmist. 2022. aastal ei pidanud sekretariaat registreerunu suhtes vajalikuks kohaldada institutsioonidevahelise kokkuleppe III lisa punkti 8 kohaseid meetmeid.

2022. aastal algatas sekretariaat registreeritud üksuste suhtes 13 omaalgatuslikku uurimist, millest viis olid aasta lõpus veel pooleli.

Eelkõige seoses meetmetega, mis võeti ELi tasandil vastuseks Venemaa Ukraina-vastasele agressioonisõjale, andis läbipaistvusregistri juhatus oma 12. juuli 2022. aasta koosolekul sekretariaadile üldised suunised uurida kõiki registreeritud huvirühmade esindajaid, kelle peakorter asub Venemaa Föderatsioonis, seoses käitumisjuhendi punkti e³² võimaliku rikkumisega, ning peatada ettevaatusabinõuna nende registreerimine. Sekretariaat algatas sellega seoses uurimise kümne registreerunu suhtes. Aasta lõpuks oli seitse neist uurimistest lõpetatud, kusjuures registreerimise peatamine tühistati kahe registreerunu puhul, samas kui teised registreerunud kas kustutasid oma registreeringud omal soovil või leiti, et nad ei vasta nõuetele registrisse jäämiseks. Kõik juhtumid lõpetati 2023. aasta alguses.

Seda rahvusvahelist konteksti silmas pidades suurendas sekretariaat läbipaistvusregistri veebisaidil teadlikkust nõukogu 3. juuni 2022. aasta otsusest (ÜVJP) 2022/884, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas (ELT L 153, 3.6.2022, lk 128) ning selle asjakohasust taotlejate ja registreerunute jaoks. See otsus võib mõjutada huvirühmade esindajaid, kes osutavad ärinõustamis- ja juhtimiskonsultatsiooni- või suhtekorraldusteenuseid Venemaa valitsusele või Venemaal asutatud juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele.

4. Juhatus 2022. aasta koosolek

Juhatus teise koosoleku, mis toimus 12. juulil 2022, valmistas ette sekretariaat. Sellel koosolekul võttis juhatus vastu järgnevad otsused:

- kinnitas oma avakoosolekul kokku lepitud eesistuja rotatsiooni ja nõukogu eesistumise juhatuses 2023. aastal;
- nimetas komisjoni läbipaistvusküsimuste eest vastutava üksuse juhi uuesti ametisse sekretariaadi koordinaatorina veel üheks aastaks, kuni 2023. aasta lõpuni;
- võttis vastu 2021. aasta aruande ning leppis kokku, et see esitatakse allakirjutanud institutsioonidele ja avaldatakse läbipaistvusregistri veebisaidil;

³² e) mitte kahjustama registri mainet ega liidu institutsioone ega kasutama nende logosid ilma selgesõnalise loata (Institutsioonidevahelise kokkuleppe I lisa).

- määratles läbipaistvusregistri 2023. aasta prioriteedid koos kõigi kolme allkirjutanud institutsiooni eelarveprognosidega ja osakaaludega prioriteetide elluviimiseks³³;
- võttis teadmiseks sekretariaadi hinnangu 10-aastasele IT-platvormile, mis toetab läbipaistvusregistri toimimist, ja tegi sekretariaadile ülesandeks käivitada töövahendi täieliku uuendamise projekt;
- andis sekretariaadile eespool nimetatud üldised suunised.

Kõik juhatuse koosolekuga seotud dokumendid, sealhulgas koosoleku päevakord ja protokoll, avaldatakse läbipaistvusregistri veebisaidil [juhtimise alamlehel](#).

5. Suunised ja teadlikkuse suurendamine

Sekretariaat annab välja suunised, et selgitada ja üksikasjalikumalt käsitleda teatavaid institutsioonidevahelise kokkuleppe sätteid. Sellised suunised on sidusrühmadega toimunud korrapärase teabevahetuse tulemus ning nende eesmärk on aidata taotlejatel ja registreerujatel anda täpset teavet ja vältida tavapäraseid vigu.

Kui see on asjakohane, võib sekretariaat oma järelevalve käigus kutsuda üksusi läbipaistvusregistris registreeruma. Sekretariaat korraldab korrapäraselt teabevahetust ja võtab teadlikkuse suurendamise meetmeid, et tõsta sidusrühmade teadlikkust vahendist. 2022. aastal hõlmas see teabepäevi ja teabevahetust erinevate sidusrühmade³⁴ ja üliõpilastega³⁵, samuti suhtlemist ja parimate tavade vahetamist sarnaste asutustega riiklikul või Euroopa tasandil³⁶.

Kolm institutsiooni tegid täiendavaid jõupingutusi, et suurendada teadlikkust läbipaistvusregistri kohta igas institutsioonis, pakkudes töötajatele spetsiaalseid teabe- ning koolituspäevi³⁷.

6. Tehnilised arengud

IT-lahenduste väljatöötamist läbipaistvusregistri täiustamiseks koordineerib sekretariaat.

Alates 3. oktoobrist 2022 võttis sekretariaat kasutusele EU Logini kui turvalisema autentimismeetodi läbipaistvusregistri kasutajate jaoks. EU Login on autentimisvahend, mida

³³ 2030. aasta eelarveprognosid on kättesaadavad [veebisaidil](#). Lepiti kokku järgmistes osakaaludes: komisjon: 57 %; parlament: 33 %; nõukogu: 10 %.

³⁴ Euroopa Avalike Suhete Konsultatsioonifirmade Assotsiatsioon (EPACA), Euroopa Asjade Spetsialistide Ühing (SEAP), Euroopa Avalike Suhete Keskus (ECPA), Fresheli Ida-Aafrika delegatsioon, Avalike Suhete Nõukogu (PAC), Auge Consultaria (EUVP) ja Expertisecentrum Europa.

³⁵ Maastrichti Ülikool (Euroopa uuringute, kunstiteaduskonna ja sotsiaalteaduste magistriõppe üliõpilased), Université de Rennes, Genfi Instituut, Katholieke Universiteit Leuven ja Hochschule Osnabrück,

³⁶ Prantsusmaa avaliku elu läbipaistvuse eest vastutav kõrge asutus (HATVP), Euroopa lobisekretäride võrgustik (ELRN), Balkani parlamendi töötajad, Kreeka läbipaistvusamet, Prantsusmaa Senat ja Landtag Thüringen.

³⁷ See hõlmab 26 teabepäeva Euroopa Parlamendi töötajate ja akrediteeritud assistentide huvide esindamise kohta. Lisaks pakkus komisjon oma töötajatele viit sellist koolituspäeva ning kohaldatud esitlusi komisjoni liikmete kantsleidele ja nende läbipaistvuse- ja eetikaalaste kontaktide võrgustikule. Nõukogus võeti institutsioonidevahelise kokkuleppe selgitamiseks ning nõukogu otsuse (EL) 2021/929 praktiliseks rakendamiseks ette mitu suhtluse ja teadlikkuse suurendamisega seotud tegevust. Sekretariaadi töötajad korraldasid ka ELi institutsioonide, organite ja asutuste juhtidele ja töötajatele suunatud teadlikkuse suurendamise/koolituse kursuse komisjoni ELi poliitikakujundamise keskuse platvormil.

kasutatakse nüüd mitmetes ELi rakendustes ja süsteemides. See suurendab juurdepääsu turvalisust, kasutades tehnoloogiat, mida arendab ja hooldab pidevalt turbespetsialistide meeskond. Uus autentimismeetod parandab läbipaistvusregistri süsteemi turvalisust, asendades senise ühe ühise konto organisatsiooni kohta isikliku identifitseerimisega, mis põhineb iga kasutaja kasutajakontol. Rakendati täiendavaid kaitsemeetmeid, nagu rangemad nõuded salasõnale ja kaksikautentimine. Uuele autentimissüsteemile ülemineku hõlbustamiseks avaldas sekretariaat läbipaistvusregistri veebisaidil [üksikasjalikud korduma kippuvad küsimused](#).

2022. aastal hindas sekretariaat juhatuselt saadud juhiste kohaselt üksikasjalikult läbipaistvusregistri IT-platvormi toimimist, luues ajutise IT-töörühma, mis koosneb kolme institutsiooni asjaomastest IT-teenistustest. Selle töö tulemusel anti soovitus asendada olemasolev läbipaistvusregistri taristu uue tipptasemel digitaalse platvormiga, et kohaneda kaasaegsete tehnoloogiliste ja infoturbe standarditega ning parandada kasutajakogemust. Lähiaastatel arendatava uue süsteemi äri vajaduste hindamine algas 2022. aasta lõpus.

7. Euroopa Kontrollikoja audit ELi poliitikas ja otsustusprotsessis tehtava lobitöö kohta

Euroopa Kontrollikoda viib läbi läbipaistvusregistri üksikasjaliku auditi pealkirjaga „Lobbying lawmakers“ (Lobitöö seadusandjate seas), et hinnata, kas läbipaistvusregister on tõhus vahend lobitöö läbipaistvuse tagamiseks ELi poliitikakujundamises. Sekretariaat tegi audiitoritega koostööd alates auditi algusest 14. juulil 2022, et anda kogu vajalikku teavet ja tuge ning aidata tagada, et auditi tulemusel antaks kasulikke soovitusi ja sisend registri edasiseks arendamiseks. Auditi tulemused avaldatakse eeldatavasti 2023. aasta sügisel³⁸.

V. Statistika

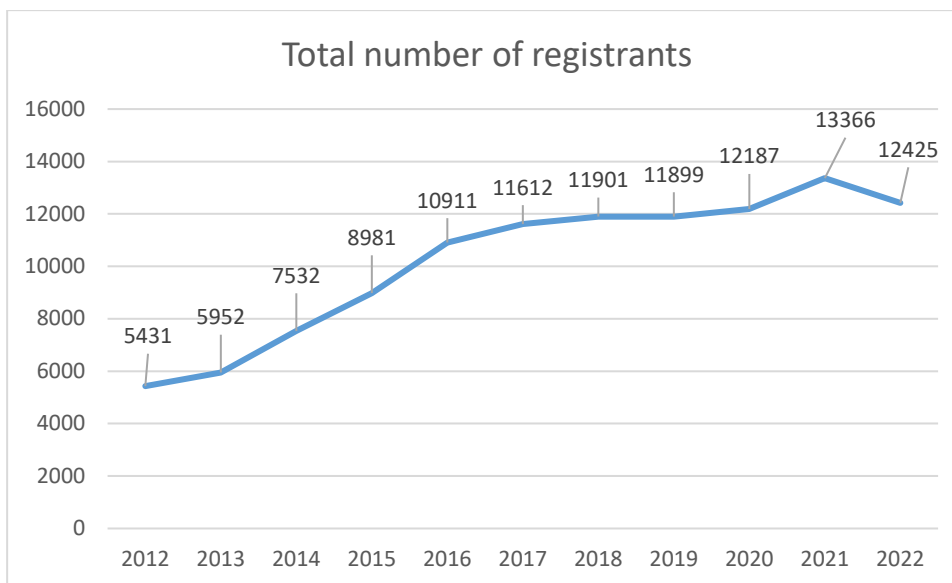
Institutsioonidevahelise kokkuleppe jõustumine muutis läbipaistvusregistris registreerujate tüüpe. Registreerujad sorteeritakse nüüd kolme peamise esindatavate huvide tüübi järgi ning igal kategooria puhul kasutatakse erinevat finantsteabe vahemikku.

1. Läbipaistvusregistri areng

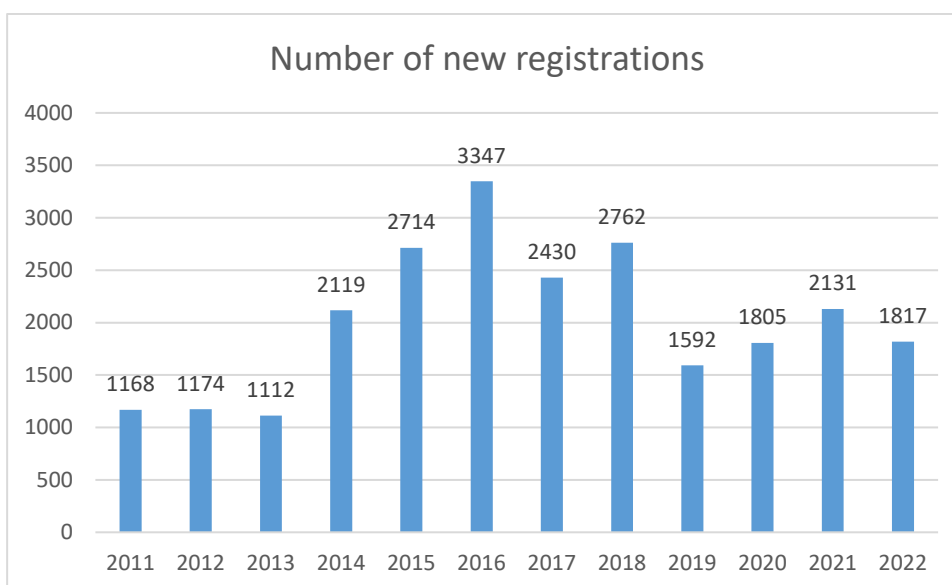
Läbipaistvusregister on pidevalt suurenenud³⁹ alates selle loomisest Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni ühise avaliku andmebaasina kuni praeguse kolmepoolse kohustusliku süsteemini. Pärast uue institutsioonidevahelise kokkuleppe rakendamist see suundumus siiski aeglustus. Eelkõige tõi üleminek ja vastavuskontrollide suurem sagedus kaasa registreerujate koguarvu märkimisväärse vähenemise 13 366-lt 12 425-le 2022. aasta lõpus.

³⁸ Vt Euroopa Kontrollikoja 2023. aasta tööprogramm: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/WP2023/WP2023_ET.pdf.

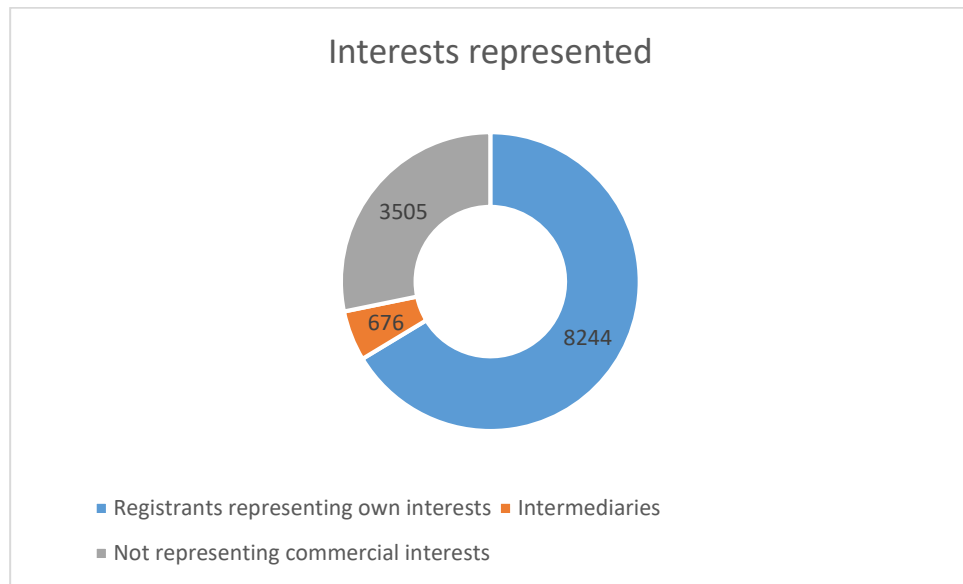
³⁹ 31. detsembril 2021 tõusis registreerujate arv 13 366-ni.

Allpool olev graafik näitab muutust uute registreerimiste arvus, mis hõlmavad neid huvirühmade esindajaid, kes registreerusid 12 kuu vältel, alates 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 2021, ning olid selle perioodi lõpus endiselt aktiivsed. Uute registreerujate väiksemat arvu 2022. aastal tuleb võrrelda sekretariaati 2022. aastal laekunud 2976 taotlusega (± 8 päevas), sest ainult 1817 (61 %) kiideti pärast vastavuskontrolli heaks ja aktiveeriti. Lisakontroll taotluse esitamise etapis on toonud kaasa uute registreerujate kasvu aeglustumise võrreldes varasemate aastatega.

2. Esindatud huvid

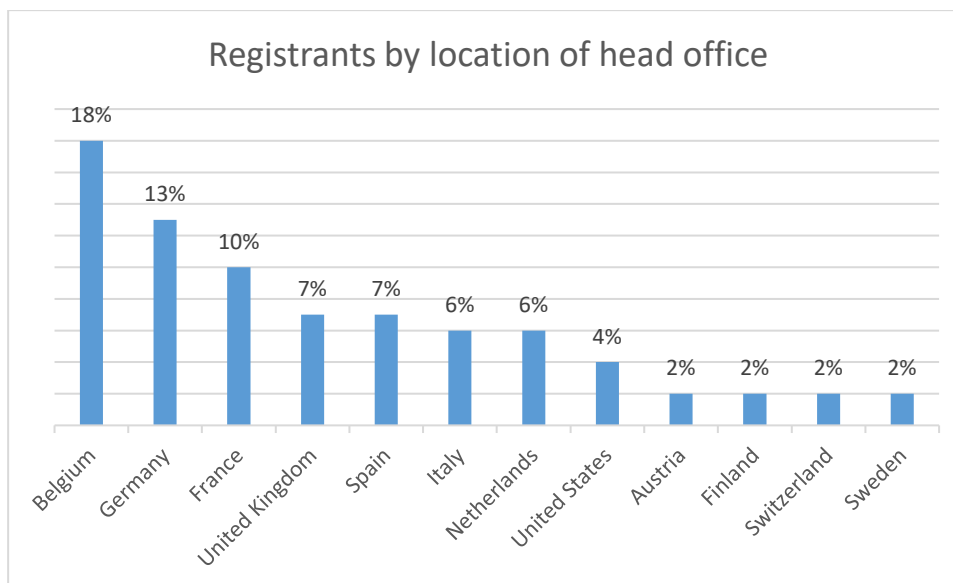

Need uued registreerujad jagunesid järgmistesse kategooriatesse:

Konsultatsioonifirmad	552
Õigusbürood	84
Füüsilisest isikust ettevõtjatest konsultandid	143
Äriühingud ja kontsernid	3035
Äriliidud ja ettevõtjate ühendused	2630
Ametiühingud ja kutseliidud	967
Valitsusvälised organisatsioonid, platvormid ja võrgustikud ja sarnased organisatsioonid	3483
Mõttekojad ja teadusasutused	561
Akadeemilised asutused	315
Kirikuid ja usukogudusi esindavad organisatsioonid	51
Avaliku sektori asutuste ühendused ja võrgustikud	161
Kolmandate riikide poolt loodud üksused, bürood või võrgustikud	2
Muud avalik-õiguslikud organisatsioonid või segaüksused	441

3. Geograafilised andmed

Registreerumine läbipaistvusregistris ei ole piiratud ELis asutatud huvirühmade esindajatega, kuigi valdav osa huvirühmade esindajatest tegutsevad oma Belgias asuva asutuse kaudu. Seda tõenäoliselt seetõttu, et ELi institutsioonid asuvad Brüsselis. Kuna aga ELi õigusaktide ja poliitika kohaldamisala avaldab mõju ka üksikisikutele ja ettevõtetele väljaspool ELi ning võib mõjutada kaubandust ja muid välissuhteid väljaspool 27 liikmesriigi piire, kajastub see ülemaailmne ulatus ka läbipaistvusregistris.

4. Läbipaistvusregistri veebisaidi külastused

2022. aastal külastati läbipaistvusregistri veebisaiti märkimisväärselt – kokku 431 345 külastust⁴⁰. Käesolevas statistilises ülevaates mõistetakse külastuse all seda, kui külastaja külastab veebisaiti esimest korda. Kui sama külastaja jääb samale lehele kauemaks kui 30 minutiks pärast selle lehe viimast vaatamist, loetakse seda uueks külastuseks. Keskmiselt teeb see umbes 36 000 külastust kuus.

Umbes 71 % veebisaidi külastajatest kasutas otsingufunktsiooni inglise keeles, samas kui avalehte külastati kõige sagedamini inglise keeles, millele järgnesid kahanevas järjekorras prantsuse, saksa, hispaania ja itaalia keel. Peaaegu 85 % külastustest teevad Euroopas asuvad kasutajad, kellele järgnevad 10 %-ga põhjaameeriklased. Euroopas pärines 25,5 % veebisaidi külastustest Belgiast, järgnesid Saksamaalt (11 %), Prantsusmaalt (9,5 %) ja Ühendkuningriigist lähtuvad külastused (6,5 %).

2022. aastal oli veebilehele data.europa.eu edastatud läbipaistvusregistri konsolideeritud andmekogum seal avaldatud enam kui 1 500 000⁴¹ andmekogumi seas 11. kohal. Andmekogumid võimaldavad kasutajatel laadida alla (XML- või Excel-vormingus) Euroopa Parlamendi ruumidesse sissepääsuks akrediteeritud inimeste nimekirja ja läbipaistvusregistrisse kantud organisatsioonide nimekirja ka mitme möödunud aasta kohta.

⁴⁰ 2021. aastal oli külastusi 326 700.

⁴¹ ELi institutsioonide, asutuste ja organite, liikmesriikide ja kolmandate riikide, samuti teatud kohalike ametivõimude andmekogumid.

VI. Kokkuvõte

2022. aasta oli läbipaistvusregistri jaoks väga aktiivne. Uus kohustuslik süsteem on suurendanud registri kasutamist teabe- ja võrdlusvahendina, et jälgida huvide esindamise tegevust ELi tasandil. Seda on näha registreerumistaotluste arvu kasvust ja registri veebisaidi külastuste arvu suurenemisest, isegi kui registreeritud organisatsioonide ja muude üksuste kasvumäär on üldiselt aeglustunud. Sekretariaadil oli seega väga kiire aasta tulenevalt otsestest pöördumistest kasutajatoe poole, teabevahetusest ja teadlikkuse suurendamise alasest tegevusest, andmete kvaliteedi jälgimisest ja registreerujate uurimisest.

Sekretariaat täitis registri aastaprioriteetid, sealhulgas tehes kokkuvõtte registreerunutele mõeldud üleminekuperioodist, tugevdades oma vastavuskontrolli, suurendades kasutajatoe osutamist ja tehes oma igapäevaste tegevuste raames mitmeid IT-platvormi parandusi, mida on aruandes üksikasjalikult kirjeldatud.

Avaliku vahendina on läbipaistvusregistril oluline roll üldsuse usalduse säilitamisel ja aruandekohustuse tugevdamisel ELi institutsioonide laiema läbipaistvuspoliitika raames ning ELi institutsioonide ühise pühendumuse näitamisel läbipaistva ja eetilise huvide esindamise edendamisel, mis on praeguses kontekstis eriti oluline.